

ABONY

Társadalmi, ipari, kereskedelmi és közgazdasági lap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egészévre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyedévre	2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.	

Felelős szerkesztő
TEMESKÖZY GERZSON
Kiadótulajdonos
SZERDAHELYI JÁNOS

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint előfizetési és hirdetési díjak közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők
— Nyilttér sora 1 korona. —

Karácsony.

Megváltónk születésének szép, fényes, poetikus napja! Légy üdvöz!

Üdvözölnek téged gyermekeink milliói, kiknek szivecskéiből eltávolítod egy pillanatra a borongó érzéseket az eltávozott apák után.

Üdvözölnek téged a magukra maradt anyák, kiknek lelke megnyugszik egy pillanatra az aggodalmak zúgó, zajló tengerében.

Üdvözölnek téged a gondterhes szülők, kiknek megerősítet reményeit küzdő gyermekeik testi lelki épségében.

Üdvözöl téged az egész magyar nemzet, melyet bizodalommal árasztasz el nehéz küzdelmeiben egy szebb, jobb jövőért.

Üdvözölnek téged bátor vitéz harcosaink, kiknek egy millió csomagot juttattál, amiket az édes szülői, hitvesi szeretet küldött a kietlenségbe, szenvedésük, nélkülözésük enyhítésére.

És üdvözöl téged az egész becsületesen érző emberiség, melynek érző szívet rezgésbe hozod s édes, andalító hangokat hisz elő bennök, andalító hangokat, melyeket nem hallani, csak érezni lehet.

Az apa, aki felmagasztosul sugárzó arcú gyermekei boldog örömén; a magányos ember, aki rideg lakásában ül és sóhajtva hajtja tenyerébe szürkülő

fejét; a hajléktalan, aki sóvár pillantással tekint fel a néptelenné vált utcákon a dérvirágos fényes ablakokra; a katona, aki a fagyasztó éjszakában egyhangu csikorgással sülyeszteti bakancsait a frissen hullott hóba és reszketve húzódik meg a lövészárkok lucskos, dohos odujában; — mind, mind átérzi ennek a fénylő estnek, ennek a megszentelt napnak csodás hangulatát és senki sem tud szabadulni a bűvös varázs alul, melyet egy fenyő ág s egy pár viasz gyertya lángja, vagy annak emléke hint szét magakörül.

Valami édes melancolia lesz urrá a sziveken. És valami képen egy rég hallott melódia az események egész raját idézi fel emlékezetünkben, megújulnak emlékeinkben rég elmult karácsony esték örömei, melyeket nem is anynyira az a néhány szál gyertya fény, mint inkább a mindnyájónkat átölelő szeretet varázsolt tündéri fényességé.

Ezért ez a nap mindenek fölött a szeretet ünnepe. És akár a plafonig ér föl a dusan megrakott fenyő, akár szegényes, törpe a galyacska, egyformán szimboluma a legnemesebb érzésnek, a családi együvé tartozás hatalmas, mindennek fölé helyezkedő erejének.

Valóban ez a mai ün-

nep, a magyar nemzet mostani karácsonya a legalkalmasabb arra, hogy felgyujtsa lankadó önbizalmunkat, megaczelozza ernyedő izmainkat, ébren tartsa energiánkat és felujtsa bizalmunkat ősi erőinkben.

Ebből az életet adó forrásból merítsünk mind mind, kik az északi tengertől a fekete tengerig, a keleti tengertől az Adriáig élünk, küzdünk, harcolunk, áldozunk és szenvedünk.

Kapcsolódjanak még szorosabban össze ezen a szent napon az egymásért dobbanó szivek, az egymást megértő szellemek. Ennek enyhet adó melegében olvadjon le rólunk minden ellentét, harag viszszavonás. Szorítsuk meg egymás kezét erősen, kik együvé tartozunk, akik megértjük egymást, mert csak így — és csak is így — állhatunk meg biztosan az örvénylő áradatban, csak így birkozhatunk meg ellenségeink millióival, azzal a temérdek bánattal és szenvedéssel, amit reánk zuditott a háboru, amit most, ma is a becsületért, hitért és igazságért vivunk.

Amen!

Temes.

A hadsegély revíziója.

Kiszely Róbert pénzügyi számtanácsos időzött a héten városunkban, hogy a hadsegélyben részesülők lajstromait, helyszini

szemlék által is felülvizsgálja s ehhez képest a bizottság eddigi munkálatait ellenőrizze.

Tagadhatatlan, hogy a segélyezés óriási megterhelést hárít a kincstárra, amelynek hosszabb időn keresztül igénybe vétele fokozott előre látást és takarékoskodást kell maga után vonnia, mert a kincstárból is csak úgy telhet, ha az időnként az adózók filléreiből megtelik, de a melyből telnie kell a zsoldra is, a katonák élelmezésére, ruházatára, fegyverekre, ágyukra, municiókra, lovakra, hajókra, foglyokra s mi egymásra, a mivel egy ilyen világháború jár.

A számtanácsos munkájának elvégzése után kijelentette a segély bizottság előtt, hogy olyan igazságos, nagy körültekintéssel és lelkiismerettel össze állított lajstrom nem igen van egész vármegyénkben, amivel jól eső örömet okozott a bizottság tagjai között.

Alig 15—20 tétel találtatott, melynél a segélyt, az igazsághoz képest redukálni kellett, épen a mi elvünk igazolásául, hogy a henyéséget államköltségen ne istápoljuk. Ez alkalommal jutott tudomásunkra, hogy intézkedés tétetett az iránt, hogy jogosulatlan protegalások, — különösen a harctérről — ne érvényesülhessenek, a mi annyival is inkább kívánatos volt, mert nem szabad befolyásolni azt a bizottságot, a mely működéséért erkölcsileg és anyagilag felelős.

Szombati levelek

Kisvároska Abony, nem tesz valami nagy számot az igazi nagy városok szellemi és anyagi lendületeiben, nem versenyezhet még szomszéd városaink fejlődési viszonyaival sem.

De nincs is meg az ahhoz szükséges támogatás felülről, az emelkedésre való hajlandóság alulról.

De e kettő között se bő-

ven sugárzanak szét az impulzusok a céltudatos haladásra, hogy miért nem, azt máskor, más alkalommal fejtegethetem.

Tény azonban, hogy kicsiségünkhöz, igénytelenségünkhöz képest mindég és minden alkalomkor sikeres köztevékenységet tudunk kifejtetni s nem egyszer irányt is mutatni, különösen a közjótékonyág, a társadalmi és hazafias áldozatkészség széles utain.

A sok mindenféle köztevékenységek közül elég rámutatnom arra az örvendetes jelenségre, mely Léway Mihály orsz. képviselőnk, lapunkban is megjelent szövegére, -- immár országos mozgalmat idézett elő, az eszmének a honvédelmi minisztérium s az Országos hadsegítő bizottság által történt felkarolása folytán s amely városunkban is nagyszerű eredménnyel fog járnai és amely igen alkalmas arra, hogy a jótékonyágok szerte szétágazó gyakorlása bizonyos nagyobb célok szolgálatába szegődjenek.

Már többször hangoztattuk, hogy a gyűjtések szétforgácsolása alig szolgálhatja intenzíven azt a nagy célt, mit az áldozatkészség maga elé tűz, vagyis az áldozatkészség mennyisége, hatalmas összessége alig fedezi azt a szükségletet, amit pedig fedezni birunk és akarunk.

A mi kis városkánk annyit tett már eddig is e téren, hogy abból bőven fedezhetők városunk kötelékébe tartozó harcosaink tábori szükségletei.

Nem hiszem, hogy csalódom, ha az áldozatkészség megközelítő arányú megnyilatkozását tételezem föl az ország minden városáról, községéről.

Hiszen csak egy pár példát vegyünk: midőn hire jött, hogy csomagok bizonyos irányokba szállíthatók, két nap alatt én hozzám hoztak be 140 nagy csomagot, téli meleg ruhákkal s más apróbb szükséges cikkekkel, mintegy 720 kiló súlyban s ha a posta harmadnapra a szállítást be nem szünteti, egy hét alatt minden katonánk, egytől egyig megkapta volna a maga csomagját. Számítsuk ehhez az az előtt s azután s mind máig elküldött csomagokat, így alig lehet katonánk, aki nélkülözni kénytelen az édes jó hazait.

Mit hordott össze a köztevékenység, meleg ruházatokban, Karácsonyi Augusztia csomagokban, mennyit állítottak elő a munkaterem, a polgári és elemi iskolák? Ha mindezeket számba vesszük, jóval meghaladja ami katonáink szükségleteit is.

Azután közel egy millió csomag ment az ország min-

den részéből a harctérre, Karácsonyi ajándéku, az Augusztia csomagokon kívül, s azokban mind a szükséges ruháknak is, a mi csak szegényesen öt korona átlagos értékben számítva ötmillió korona értéket tesz ki, csak most, karácsonyra.

Lehetetlen tehát, hogy a mi katonáink el ne legyenek látva a legszükségesebbekkel.

És itt egy kérdést tesztek föl.

Nem sajnálom én senkitől semmit, aki ott a harctéren küzd, szenved a hazáért. De a magyar sajtó sehol sem említette még, hogy oda át a Lajtán túl hasonló dimenziókban nyilatkozott volna meg az áldozatkészség.

Hogy van ez? Ugy van-e?

Egyedül a bécsi, vagyis az osztrák vöröskereszt egyesület működéséről olvasunk itt-ott valamit, ám ennek a tevékenysége csupán a sebesültek ellátására terjed, de hogy a sokkal gazdagabb Ausztriából, Csehországból, Krajnából, Morvából, Tirolból stb. olyan formákban nyilatkozna meg az áldozatkészség, mint itt a jó vendégszerető magyar földön és olyan menységben hőmpölyögne a családi szeretet kézzel fogható bizonyosságai, a társadalom és valami féle országos intézményeknek másik kézzel megfogható gondoskodásai, szállítmányai, arról sehol sem olvasunk hallunk és tudunk.

Jó, jó, hiszen elég szívesek vagyunk mi — magyarok, vendég jogon és kötelességen — őket és ellátni, hogy ne szűköljenek szegények, de hát a veszedelem mindég onnét jön, ahonnét most s mindig mi állunk elő észszel, pénzzel, vérrel, mi egymással, ám a dicsőség és elismerés — fene tudja hogyan — könnyű szárnyakon repül át felettünk a — Donnervetter krucifixek hazájába.

Vagy nem baj az?

TOGÓ.

Közönség köréből

Tekintetes Szerkesztőség!

Az „Abony” czimlapján azt olvassuk:

Kereskedelmi, Ipari, Közgazdasági stb. hetilap, ezért vagyok bátor az alábbi soraimnak egy kis helyet kérni.

Én is a köznek vélek szolgálatot tenni, amikor is arra kérem T. Szerkesztőséget, hogy e soraimnak b. lapjában helyet adni szíveskedjék.

Deczember folyamán Abonyban ismételtén is közhírré tétetik a hatósági lisztárak, 0-ás szám 61 kor. 50 f., persze ez a

nagybani ár, az idevonatkozó kormányrendelet 9. §-a a viszont eladónak — bár nem szabályozza, — de kimondja, hogy rendes polgári hasznot felszámíthat, a mi azonban túl magas nem lehet. Én alólírott alig hihetem, hogy ez ellen vétettem volna, még is akadt egy jólelkű ösmeretlen, aki meghurczolt. Parasztasszony vevőm nem lehetett, annak többesze van, tehát ezután kérem fel az illetőt, ha elég intelligenciát érez magában, méltatlan meghurczoltatásomért, azzal szolgáltasson elégtételt, hogy előttem bevalja, hogy a fenti kormányrendelet §-ait, amint látni való is, nem jól értelmezte, már annál is inkább, mert hisz a régi liszt e hó 24-ig kicsiben kiárusítható.

Kiváló tisztelettel

Flégner János.

Szívesen leközlünk közönségünket érdeklő dolgokat, bár ez privát ügy, — de ma csak a háború sikerei érdekeinek szolgálatában állunk s közgazdasági stb. dolgokat nem tárgyalhatunk.

Szerb foglyaink és a háboru*)

Mikor megérkeztek. büszkeséggel fogadtuk a lecsüggesztett fejű, szánalomra méltó szerencsétlen alakokat. Ugy vonultak végig Czegléd utcáin, mint egy szegény, leigázott vértanuk. De mi a büszke lenézés dermesztő pillantásával néztük a feketén huzodó csapatot. Még akkor lángolt lelkünkben a tűz, melyet Szerbia ocsmány eszközökkel felszított.

Később, hogy az öröm, a jogos, a megérdemelt öröm ünnepe fényben öltöztette ablakainkat s győzelmünk dicső jelképeit, a három színű zászlókat kitűztük házainkra s egy közös nagy öröm érzete rezdült át lelkünkön: sajnálattal gondoltunk a szerb foglyokra. Nem akartuk, hogy fájjon nekik a való. Csak halkán sutogta ajkunk: Belgrád elesett! Nem akartuk kigunyolni egy nemzet fájdalmát, nem akartunk velük kárörömet éreztetni.

Most, amikor a hideg táviróhuzalok s a lapok szertevittek az országban, hogy Belgrádot vissza kellett adnunk, hirtelen szinte önkéntelenül eszembe jutottak a mi szerb foglyaink. Megfigyeltem őket s láttam, hogy a vér nem tagadja meg eredetét.

Az a csapat fogoly, mely itt ögyeleg közöttünk s összeolvad az utcán velünk, nem a szomorú, csüggedt csapat többé. Amikor Belgrád sorsának újabb hire eljutott ide hozzánk, felejtve mindent — szinte a tüntetésig fokozódott e csapat öröme. Azóta szinte bántó közönnyel, gögös pillantásokkal mérnek vé-

*) A „Czeglédi Közlöny” lapjáról vesszük át e cikket, hogy a mi közönségünk is megismerkedhessen e gaz nációnak szemtelen magatartásával.

gig bennünket. Az arcaikról hártalan szemtelenség, fitymáló lenézés, kihívó, sértő cinizmus mosolyog szemünkbe. És nekünk ezt tünnünk kell! Vajjon tünnünk kell? Kényszerítve vagyunk mi a saját országunkban, saját városunkban, ahol otthon vagyunk, egy idegen ellenséges nép, egy kegyelemből tartott koldus-csapat szeszélyeit elszenvedni?

Amióta szabadon járnak közöttünk, szinte felülkerekedtek már rajtunk. Elfelejtették, hogy tulajdonképpen foglyok, akiknek korlátozva vannak a cselekedeteik. Szabadon üzik önkényeskedéseiket. A kávéházakban szerb nótákat huzatnak a cigány-nyal; kijárnak a vasúti töltésekre s szinte kötekedő arcátlansággal távcsövel kémlelik a vidéket. Magyar lapokat olvasnak — mert hiszen sokan vannak közöttük olyanok, akik magyarul beszélnek és olvasnak — vajjon helyesen van-e ez? Az utcán sétáló asszonyaink és leányaink fixírozását már szinte tulságba vitték s valósággal mind nagyobb mérvben kultiválják e szemtelen arcátlanságaikat. És nem tehetünk ellenük semmit. Szemet kell hunynunk a fogoly urak cselekedetei előtt s talán nekünk kell megköszönni, hogy ők itt vannak közöttünk.

Ezen segíteni kell mindenáron. Már a város érdeke is úgy kívánja, hogy a polgármester ur tegye mng ebben az irányban a szükséges lépéseket. Egy ilyen nép, mely még szerencsétlen helyzetében is ügyesmire képes, az nem érdemel mást, minthogy visszamenjen oda, ahonnan kieresztették őket. A kaszárnyában még megvan az a hely, amelyet üresen hagytak, a polgárőrség pedig nem érzi azáltal munkáját megnehezítve.

Alig hiszem, hogy lenne Czegléden egyetlen egy intelligens, jóizlésű ember, aki ezen aljasságokon meg ne botránkozott volna már, s nem tartaná szükségesnek a fogoly urak tényleges fogolylátogatást.

Vajjon azok a magyar katonák, kik Szerbiában vannak mint hadifoglyok, szabadon járnak-e a város utcáin s hasonlóan viselkednek-e a szerb asszonyok és leányokkal szemben? Bizonyára nem. Mert magyar ember ilyesmire nem képes, de ha képes lenne is, a szerb nép nem riadna vissza még a legmesszebbmenő kegyetlenségektől sem.

Kubinyi Béla szőlőjébe egy vincellér kerestetik. Jelentkezni lehet Varga Lászlónál, Szelei-ut.

Szerdahelyi János könyvnyomdájában egy tanuló felvétetik.

Adományok vöröskereszt kórházunk részére:

Rimóczy Istvánné 3 kg. liszt, 1 liter mák, 1 kg. cukor, 1 kg. zsír, 3 drb. tojás, Verovszky Józsefné 15 drb. tojás, 1 és fél liter tejfel, Eksteinné 25 l. tej, Szücs Istvánné 1 üveg méz, Neppel-felé iskola I. osztálya 1 zsák krumpli, 1 doboz tépés, N. N. birsalma, bab és krumpli, Kópeczki Lipót 3 üveg paradicsom, 1 pár tyúk, Gúti Józsefné 1 dob. cigaretta, alma és dió, Márton Lajosné 6 üveg paradicsom, 1 fazék lekvár, 5 kg. dió, Krupinca Pálné 1 vaj, 12 tojás, Háy Mórné 25 l. bor és 100 drb. szivar, Brösztel Endréné levesbe való tészta, Györe Józsefné 5 l. tej, 5 l. bor, Temesközy Gerzsonné 8 kalács, Sárosi Lászlóné 1 kis hordó bor, Richter Béláné 2 üveg lükör, 5 kg. hus, 1 kosár alma és dió, Pokorny Frigyesné 100 cigaretta, 1 kosár sütemény, 1 kosár alma és mandula. Dr. Madarász Adorjáné 1000 drb. cigaretta, Belicey Tiborné: 6 drb. kappan, 60 drb. kifli, 30 liter bor, Háy Dezsőné 36 csomag cukor, Fekete Mihályné 20 korona, öz. Weinberger Miksáné 1 üveg rum, 2 kl. cukor, 1/4 kl. tea, Gróf Keglevich Gáborné 1 zsák dió, Antos Jánosné 4 kötet könyv, Richter Béláné 3 titer mák, egy nagy üveg méz, Richter Béla 100 szivar, 50 cigaretta és 1 nagy doboz gyufa, öz. Weisz Adolfné 50 szivar, 1 cs. kártya. Wiener Ida 5 pár csuklóvédő, Háy Mór 100 szivar.

Karácsony első napján az összes sebesülteket uzsonnával és vacsorával vendégelték meg: Kiss Zsigmondné, Reinle Jánosné, Fábrián Istvánné, Béky Endréné, Szánthó Elekné, Cseri Istvánné és Györe Mózesné.

Vasárnapi süteményt adtak: Politzer Mihályné, Rithnovszky Anialné, Weisz Adolfné, Altman Gyuláné, Homoky Istvánné, Lipthay Arthurné.

Fekete kávét adtak: Dr. Madarász Adorjáné, Lipthay Arthurné, Dr. Szentkirályi Istvánné, Béky Endréné, Kiss Zsigmondné, Veverán Istvánné, Rithnovszky Antalné, Richter Béláné, Lévay Mihály.

Mi ujság?

— **Az ujévi üdvözlések** megváltására adományoztak Gr. Keglevich Gáborné 20 K., Tihanyi Béla 20 K., Ga-

ál Gyula 3 K., Skultéti János 2 K., N. N. 2 K., Nagy Lajos gyűjtése 73'62 K., adománya 5 K., Milch Gyurika és Zsuzsika 20 K., Veverán István és neje 6 K., Sz. Varga Mária gyűjtése 30'20 K., Sárossy Lászlóné gyűjtése 22 K. Öz. Weisz Adolfné adománya 5 K., Háy Gyula 100 K.

— **Szegény gyermekek felruházása.** Az abonyi róm. kath. iskolákban járó tanulók közül a szegényebb sorúak részben e célra tett alapítványok kamataiból, nagyobb részben Lévay Mihály apát esperes plébános adományából a szent ünnep alkalmával mint a múltban, úgy most is felruháztattak. E szép s nemes tettekből részesült 26 fiú s 19 leány.

— **Gyűjtés.** A hadbavonult s megsebesült katonák karácsonyfájára a r. kath. iskolás növendékek 61 K. 34 fill. adományoztak, mely összeg a Hadsegélyező bizottsághoz elküldetett.

— **Közgyűlés.** F. hó 28-án tartandó közgyűlés tárgyai: A járvány kórház helyiségének és fundusának megvétele tárgyában végleges határozat. Hadi szolgáltatások kártérítési becső bizottságba 3 előjárásági tag kiküldése. 10000. koronás kölcsön felvétele tárgyában beadott ajánlat tárgyalása. Költségvetési hitel átruházások.

— **Az „abonyi Vöröskereszt Egylet Kórház” statisztikája.** A kórház folyó év szept. 27-én nyílt meg 36 ágygal. Ugyanezen a napon kapta első sebesültjeit. A kórház ágyainak száma azóta 66-ra, majd néhány nappal utóbb 100-ra emelkedett. Szept. 27 óta a kórházban kezelés alatt volt összesen 164 beteg 3955 ápolási nappal. A kórházból gyógyultan távozott 93 beteg, fegyelmi uton 2 beteg, jelenleg ápolás alatt van 69 beteg. Ambulans beteg ez ideig 49 volt kezelés alatt.

Kostyán István ügyv. titkár.

— **Polgárőreink és a szerbek.** Sok minden meg-esik ilyen háborus világban, a többek közt még az is, hogy derék polgárőreink öt szerbet fogtak a lengénadásban s szállították át a ceglédi fogoly táborba. Ugy történt a dolog, hogy Szabó Nándor tetétleni gazdaságába szerb foglyokat szállítottak gazdasági munkálatokra. A dologtól ijedtek-e meg, vagy a glóriás szerb szabadság vágya szálta meg őket, avagy rongyos hazájuk felszabadítására akartak sietni, elég az avval, hogy az abonyi állomáshoz közel a megcsendesedett vonatról ötven leugrottak s a lengénadásban igyekeztek eltűnni a láthatárról. Az állomás főnök telefon értesítésére Bán János örvezető. Huszka polgárőrrel kocsira kaptak s utánuk eredtek s üldözőbe vették Dusán császár hazájának hős fiait, akik kipihenvén a ceglédi kosztan a szerb háboru dicső viszontagságait, ugyancsak iparkodtak polgárőreink elől szaba-

dulni. Ám egy jól irányzott kardvágás megálíásra kényszerített közülük egyet, a lövésre emelt szuronyos fegyver meg a többit s szép, csöndes megadásal fogadták a polgárőri kíséretet és most már a szabad, gazdasági foglalkozás és pénzkeresés helyett ott kuksolhatnak a fogoly táborban, álmódzván Szerbiának végpusztulásáról s a magyar bakák dicsőségéről. Ilyen a komitácsi sors. Derék polgárőreink pedig legyenek büszkék hivatásukra, mert a közbiztonság lelkes szolgálata ha kicsiben is, egyik részecskéje a nemzeti védelemnek. Így illik ez az ország első polgárőrségéhez.

— **Népfelkelők felmentése.** A legutóbbi népfelkelő bemutató szemlén 403. népfelkelő közül 202. találtatott alkalmasnak a fegyveres szolgálatra. Ezek közül gazdasági érdekek szempontjából 22 ajánlott felmentésre, mint akik nélkül a saját, vagy családjuk gazdasága tönkre menne. Valószínű, hogy a felsőbb hatóság és a hadvezetőség revízió alá veszi a felmentésre ajánlottak névjegyzékét s kisebb lesz a tényleg felmentettek száma. Hiába ne csak hangoztassuk, de gyakoroljuk is, hogy: a haza minden előtt.

— **„Mindent a hazáért.”** Ezt a fenséges jel mondatot nem csak hangoztatja, de be is váltotta Uray Gyula de-recskei igazgató-tanító, takarékpénztári igazg. elnök, 53 éves kora dacára besoroztatta magát a hadseregbe. A sorozó bizottság alkalmasnak találta. Éljen soká!

— **A katonák hozzátartozói figyelmébe.** A cs. és kir. hadügyminisztérium rendelete folytán a közönség értesítetik, hogy az ellenség előtt elesett, a sebesülés és hadi nélkülözések folytán elhalt és az eltűnt katonák hátramaradottai a törvény szerinti ellátásban részesülnek — tekintet nélkül arra, hogy az elhalt vagy eltűnt katonának tényleges vagy tartalékos álmományban volt.

Szerkesztői üzenetek.

Verselő Hogy milyen a jó rim, arról bajos egy laphasábján előadást tartani, mert az most nem igen érdekli a háboru kimenetelén töprengő férfiakat és a drágaságon szörnyűködő házi asszonyságokat, vagy a férjhez menetel problémáin gondolkodó hölgyeket. De hogy némi fogalma legyen róla, ime ide iktatunk két rimelő sort:

Ki tudom mondani görögül,

Amolt a parton egy görög ül.

Váljék egészségére — nem az ülés a görögnek, hanem ez a tudomány önnök.

Csarnok

Szerbiából. *)

Szerbiának zöld erdői közepett Sok szép magyar vitéz baka [elesett,

*) Ezt a verset Szerbiából juttatta hozzánk egy abonyi lelkes bakánk.

Piros vére ráfagyott a mezőre De azért a magyar csak ment [előre.

Lelke ujong, izma feszül, sze- [me ég, Lelkesedik hazáért és királyért. Nem törődik faggal, hóval [esővel, Megy előre rettenetes erővel.

Fönt a hegyen a gaz szerbek [ágyuznak. Nyakunk közé srapnel golyók [csapkodnak. De csak adig, még mi oda nem [érünk, S akkor futnak, mint a nyulak [előlünk.

Lehanyaglik a vérző nap az [égen Háromszinü lobogó leng a he- [gyen Győztünk! Miénk a dicsőség [öröme. Megy a baka, a jó Isten van [vele.

Én magyarom menj, küzdj bát- [ran, ne hátrálj, Lelkesedik érted a magyar ki- [rály: — Rád gondolok, könnybe lá- [bad a szemem, Magyar voltál, dicsőséggel hir- [detem.

Irtá: Urbán József
68-as baka.

Örök álmom.

A kis góth oltár előtt, a sötét ravatalon a papnevelő prefektusa alussza álomtalan álmát. Sápadt, tiszta arcán végtelen nyugalom. A kandeláberekben fellobbanó szesz láng kékes világánál mintha még egy félbeszakadt mosoly villanna át szintelen ajkain.

A kis szacellumra horzongató félhomály nehezedik. A lobogó láng csak a koporsó környékét világítja meg. A fehér karingbe öltözött, két zsolozsmázó klerikus olyan, mint két kísértet. Komor arcuk vibráló fényben ragyog, s tompán, egyhanguan hangzik ajkaikról a zsol-tár, mint mikor koporsót szegeznek be.

— Miserere mei deus secundum magnam misericordiam tuam et secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam!

A kis házi kápolna zeg-zugai halk, mormogó visszhangra kelnek. Az egyik kispap idegesen tekinget szerteszt. Fél. Alig két hét óta lakója a szem:áriumnak. Lelke még félig a világé, a verőfényes, gyönyörűséges világé, melyet még az imént úgy szeretett. Felzaklatott lelke kergette ide, ebbe a komor világba, mikor az ő ragyogó, szivárványos világa romba dült. Rövid és régi a története: szeretett és csalódott. Orizte ápolta, a szelőlőtől is védte gyöngye virágját s mégis letörte egy istentelen kéz. Meg sem merete csókolni. Félt, hogy lehetetével letörli róla

az ártatlanság himporát, jött egy másik, aki kéréssel letépte, elhervesztotta s aztán eldobta.

Az eldobott virág megakart halni, de ő meg mentette. Minek mentette meg? Miért nem hagyta pusztulni? Csak azért, hogy látnia, éreznie kelljen, milyen nyomrult, az a másik ehhez, a nemes emberhez képest, kinek boldogságát, életét zuzta össze. Kétségbeejtő kinok közt, összetörve fuldokolt:

— Ne vess meg! ne vess meg!

Nagyot lobban a láng, meg-rezdülnek a pálma levelek, éles léghuzat szalad végig a kis szentélyen. Mintha valaki kinyitotta volna az ajtót. Az öregebbik klerikus mélyen elvan merülve imájába. Nem először végez ilyen szomorú officiumot. Komoly áhitattal ismétli mély basszus hangján:

— Dele iniquitatem meam!

A másik is szeretne imádkozni, de nem tud. Ugy érzi, hogy lábujjhegyen közeleg valaki a koporsó felé. Hátán hideg borzongás fut végig, Hangja re-

meg, szive lázasan ver. Künn a folyosó vén kakukos órája éppen éjfél üt. Minden ütessel mázsás kalapács zuhan le agyára. Még egykinos, félelmes, hosszú óra! A fele a vigiliának! Hoszsú árny vetődik az oldala mellett felnyuló aranyos dór-oszlop-ra. Hátra akar tekinteni, nem bír. Nincs ereje hozzá. Szeme erőtellenül csukódik le. Lázás agya benépesíti a ravatal tájékát. Méltóságos alakok vonulnak el lelki szemei előtt. Püspökök fejükön infulával, kezükben pásztoráléval; kötéllal övezett, durva csuhás barátok, derekukon olvasóval, fejük felett glóriával. Valamennyi átlátzó, mintha levegőből volna. Átszellemült tekintetüktől megfagy a vére. Dideregve, fogvacogva, mormogja velük:

— Miserere mei Deus!

A szellemek elvonulnak, a khórus utolsó, elmosódott ütemei már a másvilágról jönnek. Valahol a messzeségben megszólal egy átláthatatlan orgona és bugva, pianissimo kíséri az elhaló szolozsmát. Rémes gyönyörrel hallgatja a bánatos, zokogó,

ismeretlen, tulvilági mellódiát. Nem is egyházi zene ez már. A haldokló szerelem végtelen fájdalomnak s azelmúlásnak motívumai bugnak, nyögnek, siráukoznak benne . . .

Hirtelen vakító fényözön kápráztatja meg szemeit. Ezer nap veri össze sugarait, s új jelenségek kelnek ki az aranytengerből. Bájos, imádságra gerjesztő angyalalakok hosszú fényes ködből szótt szárnyakkal, átlátzó fátyol paláttal.

Apró kezük csilingelő virágokat hint az utra. Érti a részegítő, mámorító illatot, mely csiklandozva járja át testét, lelkét. A menet közepén egy istennő lebeg. Fönséges, szelid, tiszta, mint a gyermek mosoly. Meg ismeri . . . Ő az . . . Szeme nem bírja meg a világosságot. Beleful a csillogó, édes boldogságba. A fény aranygomollyá sűrűsödik. Az istennő rávetett, szelid, fájdalmasan ragyogó szemeivel most is azt mondja amit akkor, amikor utoljára látta:

— Ne vess meg!

Érti, hogg kezén fogja és

ő követi. A fényben nincs árny. Együtt melkednek föl, föl a végtelenségbe. Mind közelebb hallja a láthatatlan orgonát, a rekviem himnuszba csap át, harsogva szólak a menny tubái, ofikleidjei — az égi karok nász-dalt zengenek.

A légvonat becsapja a szacellum ajtaját . . . lezuhant a magasból. Álom volt az egész. Egy másik álom az álomban. Csak a bűnbánati zsoltár ritmusai kopognak tompán, egyhangúan: miserere mei . . .

A kék láng rávigyorog: fölébredtél? A folyosó visszhangja rámondult: álmodtál! A halott pedig mosolyog csöndesen: most is álmodol! álmodjál tovább!

És ő szót fogad a halottnak. Erős már a lelke, hogy tovább álmodja az élet álmát.

. . . És valahol a távolban felszáradnak a bánatán virrasztó leányka könnyei; üdvözülten tárja ölelésre karjait, mert érzi, érzi, hogy ő — vissza jön.

Alpári Lajos.

Uj temetkezési vállalat

nyílt meg a kaszárnya közép épületében.

SZERDAHELYI JÁNOS

könyvnyomdája

ABONY (Pestmegye) kaszárnya épület.

Ajánlja teljesen ujonnan felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJÁT

bármiféle nyomtatványok elkészítésére, a legolcsóbb árak mellett.